

08/02/2010

Opinió | 00:45 h.

08/02/2010

Penjant d'un fil

REGENERACIÓ DEMOCRÀTICA

"El catalanisme del segle XXI no convencerà si no pot produir nous Fabras, Cambós, Gaudís, Coromines i Mirós"

Carles Boix

El catalanisme contemporani va cristal·litzar, ara fa més de cent anys, amb la crisi del 98, com la resposta a un Estat en fallida, ineficaç, atenallat pel caciquisme i la mentida política, insignificant a l'exterior. La generació que va inventar-se el catalanisme polític ho va fer sota la bandera de la regeneració moral i democràtica. D'una regeneració que lligava amb les ànsies més profundes dels catalans i que feia servir, com a punt de partida, els millors materials culturals i socials de la Catalunya d'aquell moment: el treball, la innovació, la vida civil, el respecte a la paraula donada, la voluntat de progrés social. L'impacte fou immediat i fecund, tant en l'àmbit electoral i institucional com en l'esfera cultural i artística. El catalanisme es va fer majoritari a Catalunya, va crear les primeres estructures públiques modernes a la Península i va normalitzar i prestigiar la cultura i la llengua del carrer. De fet, el seu èxit fou tan extraordinari que sense el catalanisme és impossible entendre la història d'Espanya del primer terç del segle XX. El catalanisme va ser l'esca que va generar el trànsit d'una societat espanyola letàrgica i pre-moderna cap a una societat exasperada amb si mateixa fins al punt de batre's en una guerra civil.

No sabia dir si Espanya viu ara mateix una reedició del 98. Probablement no, tot i que l'economia espanyola mostra un cop més el seu tarannà insofrible: un mercat laboral que, per tercer cop en trenta anys, deixa el vint per cent de la població sense treball; un milió i mig de vivendes buides (en un país on la construcció és un dels motors econòmics); uns 325.000 milions d'euros en crèdits a promotors de la construcció (incapaços de vendre el seu estoc immobiliari), pesant com una espasa de Damocles sobre el sistema financer.

El que sí sé és que el catalanisme (i parlo ara del catalanisme alliberat del component autonomista que, per raons de necessitat històrica, els catalanistes van adoptar a principis del segle XX) no reeixirà com una alternativa política real si no pot encapçalar un nou moviment de regeneració democràtica creïble, si no pot convèncer a l'electorat català que la proposta que fa és més civilitzada, més honesta i més dinàmica que l'oferta que pot venir d'altres competidors. En una paraula, el catalanisme del segle XXI no convencerà si no pot produir nous Fabras, Cambós, Gaudís, Coromines i Mirós.

Què vol dir, més concretament, oferir un programa de regeneració democràtica? Certament, no consisteix, malgrat les preconcepcions del carrer, en el domini sistemàtic i il·limitat de la majoria de torn sobre la minoria de torn. La mort de cristians al Coliseu va comptar sempre amb l'aprovació, exaltada, del poble romà. Però ningú diria que això va convertir aquella sagnia en una cosa més democràtica i més noble. La regeneració política no passa tampoc per tenir líders que,

pegant cops a la porta en nom d'una idea que no pot esperar a la seva discussió pacient, anul·len tota dissensió i tota veu discordant.

La regeneració democràtica es basa, ben al contrari, en la construcció d'un entramat d'institucions que permet tirar les coses endavant sense sacrificar la minoria del moment. La regeneració democràtica es fonamenta en una certa humilitat conceptual, en la convicció que ningú coneix totes les opcions possibles, que ningú pot resoldre tots els problemes, i que els malentesos i les diferències de criteri són una part intrínseca a la naturalesa humana. Per aquesta raó hi ha lleis, estatuts i tota mena de regulacions. Per això cal seguir certs procediments prèviament convinguts, per llargs que puguin semblar, i acceptar les normes que en un moment donat els que van constituir una associació es van donar a si mateixos. La regeneració democràtica es basa en la santedat dels contractes. I és el respecte als contractes i a les normes el que fa possible que no hi hagi corrupció, que hi hagi confiança i que es resolguin els problemes, econòmics i socials, que constantment emergeixen en qualsevol societat humana. El pactisme català sempre ha tingut la seva cara fosca: la del pactisme com a submissió. Però, hi ha un pactisme més profund, més d'estar per casa si voleu, el del respecte als altres i el del diàleg sostingut per una punta d'ironia, que ha sempre estat al darrere de les poques coses que han sortit bé a Catalunya.

La bona política es fa en el context d'aquestes institucions que lliguen majories i minories per igual. Per això, la bona política exigeix temps i paciència. I, per això, la majoria dels mortals no ens dediquem a la política professional. Preferim perdre el temps en la nostra professió particular, fent pa, editant llibres, escrivint papers científics, restructurant caixes, precisament perquè no ens empipa perdre'l en aquestes comeses. Però, això sí, volem que els nostres representants gastin el seu temps en les coses públiques, i que el gastin sense cap recança i amb la combinació de gosadia i de prudència que el país necessita.

Cal, en tot cas, no ser pessimista. Malgrat la crisi de RCat (que, no es pot negar, ha estat una crisi important pel que revela sobre les seves possibilitats de gestió del futur del país), el catalanisme viu un moment excel·lent. El país ha deixat l'autonomisme de sempre enrere. El procés cap a la llibertat ha pres una inèrcia gairebé imparable: un fet més evident quan un es mira les coses amb els ulls de Madrid (i no amb els de Barcelona). I aquest procés depèn (es troba a les mans) de molts actors. Ara només falta el detonant, humil i alhora potent, que els faci avançar a tots cap endavant.

5 **Abate Marchena:** Mira chicot: es más fácil la independencia que REGENERAR...